BUTLLETÍ

de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Publicació mensual

Portaveu de l'Associació

Any VII

Núm. 56

WATER-CLOSETS
sin depósito
por medio del
Fluxómetro
"Iberia"

Funcionamiento
admirable

Precios reducidos

Calentadores "IRIS"
para cuarto de baño

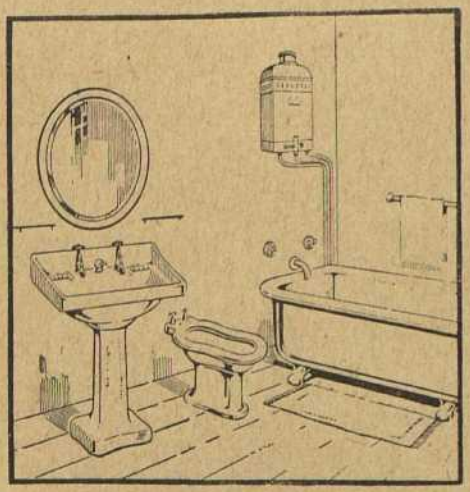
Inexplosibles,
sólidos,
seguros
y de gran
rendimiento

Más de 4.000
instalados en
Barcelona

Garantizados
por 10 años

Precios reducidos

Bañeras Lavabos
Calentadores
Waters Bidets
Cuartos de baño

Precios reducidos

Jaime SAURET
7, Pelayo, 7
BARCELONA

URALITA

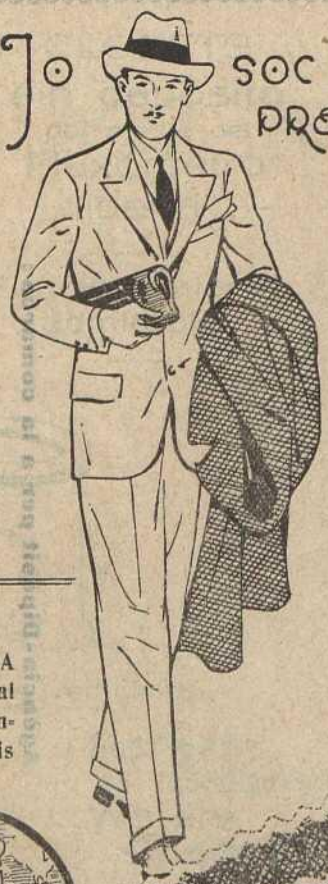

Agència-Dipòsit per a la comarca:

Magatzems de J. PUIG I BENASACH

Forn del Vidre, 5 - Telèfon 147

VILANOVA I GELTRU

JO SOC UN HOME MOLT PRACTIC I ECONOMIC

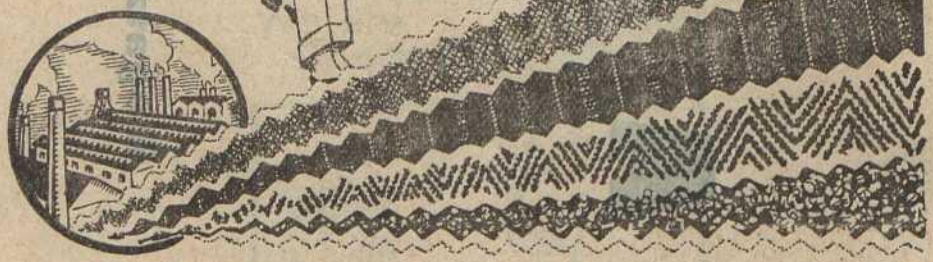
HE SATISFET EL MÁXIM DELS MEUS DESITJOS COMPRANT ELS

PANYOS

PER ALS TRAJOS I ABRICS A LA GRAN PANYERIA

LA TEXTIL CATALANA

DE LA FÁBRICA directament al consumidor, sense intermediaris

ACTUALMENT

esplèndids assortits d'estams garantits des de **40 Ptes.** «corte».

PER A OBTENIR UNA BONA CONFECCIÓ

disposem d'un excel·lent tallador de primer ordre i sols cobrem **60** i **75 Pessetes** per les bones «hetxures» d'un vestit.

Panyos - Novetats - Confeccions

La Textil Catalana

Plaça de l'Angel, 1 · BARCELONA · Via Laietana, 25

Any VII Vilanova i Geltrú, març de 1929 Núm. 56

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació ◆ ◆ ◆ Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIS :
Semestre . . . 1'75 Ptes.
Any . . . . . 3'50 »
Número solt. 0'30 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :
Ateneu de Vilanova i Geltrú, carrer de Sant Pere, núm. 40

Del contingut dels treballs que es presentin per a la seva publicació, en seran responsables els seus autors.

PER CONSOLIDAR LA NOSTRA OBRA

CONVOCADA pel President de la nostra Associació, va tenir lloc, el dia 27 del passat febrer, una reunió en la que hi estaven representades les Juntes Directiva i Sportiva, el Consell d'Administració del Camp de Sports, el BUTLLETÍ i els ex presidents de l'entitat.

L'objecte fou per a parlar de la consolidació de l'obra que duu a terme l'Associació, en lo relatiu al Camp que té adquirit per a la pràctica d'educació física, pràctica que s'anirà intensificant més una vegada l'Associació estigui lliure dels compromisos que té contrets.

A fi de que això es realitzi el més de pressa possible, fou criteri unànim dels reunits de treballar per la total amortització del Camp i de tenir cura per a fer interessar a tot Vilanova en l'obra que desenrotlla l'Associació en aquest aspecte, ja que la possessió del Camp de Sports per la nostra entitat, ha dotat a la vila d'un estadi que beneficiarà, en l'avenir, a tots, car podran exercitar-se en l'esport com un mitjà d'enfortiment corporal que esdevé, alhora, un nodriment de l'intel·lecte.

En efecte, entra en els propòsits de l'Associació de posar a la disposició de tota la població escolar de Vilanova, i durant els dies de la setmana que creguin necessaris, el nostre estadi, per a que els nens puguin practicar-hi exercicis físics, contribuint així a la cultura integral de les generacions que ens segueixen.

Ha de veure Vilanova, que l'Associació, en incorporar al seu ideari la part esportiva, no ho ha fet per ésser un de tants clubs de futbol que existeixen arreu. Encara que fins avui s'ha dedicat d'una manera constant a aquest esport, tant en l'aspecte deportiu com en l'espectacular, ja de bon antuvi pensà

en aixamplar els horitzons de la seva actuació social amb la implantació de les diverses modalitats deportives; mes per això és precís que la seva obra sigui compresa per tothom i cal que tothom hi presti el seu ajut.

Si ens fem la reflexió de que les mires de l'Associació, en quant als homes que avui la integren, no són gens egoistes, car es treballa pels que ara pugen i pels que vindran, entrarà en el convenciment de tots que, col·laborant a l'objectiu de l'Associació es fa, demés d'obra vilanovina, obra educativa i social.

S'ha de tenir present sempre, que l'ampli i formós estadi que amb orgull podem mostrar als forasters, no el posseïm pas per casualitat ni tampoc per la munificència de cap senyor protector, que també lloaríem el seu gest, sinó que s'ha adquirit i s'ha anat bastint amb l'esforç de tots; i quan una obra que té una finalitat noble va engrandint-se mercès a la voluntat, a l'amor i a la intel·ligència dels homes abnegats que integren una col·lectivitat, estant aquesta representada per tots els sectors d'opinió, l'empresa iniciada va prenent forma fins arribar al seu estat definitiu i entra en la consciència de tots l'afany de conservar-la, de que arreli i esdevingui secular.

Hem de treballar, doncs, per vèncer tots els obstacles que puguin oposar-se al nostre avenç en aquest sentit, obstacles més aviat d'ordre material, que són els més fàcils d'enderrocar, car si fossin d'ordre moral, si veiéssim una general indiferència de la nostra vila envers l'obra de la nostra Associació, no perxò abandonaríem l'empresa, abans al contrari, lluitaríem amb més fermesa, amargat, però, un xic el cor, per no ésser compresos com voldríem.

Sortosament, hem d'ésser optimistes en quant a la compenetració que existeix entre la nostra vila i l'Associació per l'obra intel·lectual, artística i de cultura física que aquesta porta a terme, i hem de mostrar-nos esperançats que per acabar de consolidar la nostra obra, no ha de mancar-nos l'ajut dels vilanovins.

Del préstec garantit emés l'any 1927, hi ha 6.635 pessetes subscrites i s'ha retornat per amortització de bonos reintegrables la quantitat de 300 pessetes.

La quantitat que manca per la total amortització del Camp és de pessetes 12.500 i els interessos corresponents, que amb un altre petit esforç de tots, podrà aixugar-se, quedant cancel·lada la hipoteca i entrant, per tant, la nostra vila, per mitjà de l'Associació, en la possessió absoluta de l'estadi.

Creiem que l'èxit més falaguer coronarà el nostre projecte.

HOSTES ESTRANGERS

El dia 10 del present mes foren hostes d'aquesta vila varis oficials i mariners de la flota naval anglesa, pertanyents a la segona divisió de l'esquadra d'aquella nacionalitat que suara verifica un creuer per la Mediterrània.

Els mariners constituïen un fort equip de l'esquadra, que va jugar un partit de futbol contra el nostre, guanyant els estrangers per quatre gols a dos.

Durant la seva estada, tant els representants de l'esquadra com els mariners foren degudament obsequiats per les autoritats i per la nostra Associació, restant molt agraïts de les atencions rebudes.

VISITAS INSTRUCTIVAS

UNO de los actos organizados por nuestra Asociación el pasado curso, fué la visita realizada a la fábrica que, bajo la razón social de «Alegre, Ferrer y Pi, S. en C.», funciona en esta villa.

Cumpliendo, pues, uno de los objetivos de nuestra entidad, el día 27 de mayo de 1928 tuvo efecto la mencionada visita a dicha antigua e importante industria local de hilados y tejidos de algodón, de la que, por ser en su ramo la más antigua de España, haremos un resumen, aunque breve, de su fundación e historia.

En 1833 y bajo la razón social «Roquer, Gumá y C.ª», se estableció en esta villa una fábrica de hilados y tejidos de algodón, movida a vapor (cuya fuerza no se aplicaba todavía en España). No fueron pocos los inconvenientes que tuvieron que orillarse para su montura e instalación. Uno de éstos fué el de tener que mandar a construir la maquinaria en el extranjero, puesto que la industria nacional no la producía. Se estudiaron las características de la maquinaria de las diferentes naciones, conviniéndose, al fin, construir, por razones económicas, cuanto fuese posible en el continente; pero se estimó imprescindible, por la mejor calidad de ella, el mandar construir la máquina de vapor y otras máquinas textiles en Inglaterra. Y aquí surgió la dificultad suprema de la empresa, por cuanto dicha nación, celosa de su floreciente industria textil y dueña de la mejor industria constructora de la mentada maquinaria, tenía prohibida en absoluto su exportación, a fin de evitar que pudiera propagarse por el continente, estableciendo allí fábricas rivales, perdiendo con ello un mercado que tan pingües ganancias la proporcionaba.

En presencia de esta dificultad se acordó construir sólo en Inglaterra la sección de hilatura, la preparación de la misma y los modelos de telares, construyendo los restantes, según éstos, en Francia. Pero a pesar de ser reducido el número de máquinas allí construidas, debido a la estrecha vigilancia que sobre ellas pesaba fueron en parte descubiertas y confiscadas por la Aduana de Londres, siendo necesario, para recuperarlas, comprarlas otra vez en pública subasta.

No sólo fueron éstos los contratiempos que tuvieron que arrostrarse, sino que, como podrá comprenderse, todo ello obligaba a sus socios al desembolso de grandes cantidades, además del capital ya invertido en terrenos, edificios, máquinas, instalación, etc., que ascendía a 125.090 $, y siendo el capital social de 144.000 $, cifras que teniendo en cuenta las distintas circunstancias y precio de la vida de aquel entonces, son harto elementales para dar idea de los sacrificios que el montaje de esta fábrica representa.

Parte de la maquinaria, techo, vigas y columnas, se encargó a la casa «Chartés, Jaunes y Jhon Cockolill», de Bélgica. La máquina de vapor fué suministrada por la casa inglesa «Eduard Hall», por la cantidad de 19.539 $ (pesos fuertes en España).

El primer cargamento salió del puerto de Londres el 22 de diciembre de 1834

y llegado a Villanueva el 10 de junio de 1835, siendo éstas las primeras piezas recibidas en la fábrica.

Mucho más podríamos decir; pero no tratamos más que de dar una idea de los sacrificios morales y materiales que se impusieron sus fundadores, y los obstáculos que tuvieron que vencer para llegar a feliz término.

En 12 de octubre de 1835 se recibió el primer pedido de un industrial de Reus, quien, aun sabiendo que la fábrica no estaba terminada, pidió muestras y precios para hacer sus demandss.

El día 21 de mayo de 1837, arribó a nuestra playa el último cargamento de maquinaria construida en el extranjero.

A primeros del año 1839 quedó terminada la fábrica y a punto de funcionar, y según preceptuaba la escritura de constitución, se convino entre sus asociados el cambio de razón social, por lo que su denominación fué : «Gumá, Ferrer y C.ª». Siguiendo el cauce trazado por esta sociedad y obteniendo buenos beneficios, fueron sucediéndose las razones sociales de «J. Ferrer y C.» (1844-48); «Ribó, Ráfols y C.ª» (1848-56); «S. S. Gispert Soucheiron y C.ª» (1856-65); «S. S. Asbert Soucheiron y C.ª» (1865-79); «Soucheiron y C.ª» (1879-81); «Ferrer, Soler y C.ª» (1881-89); «Santacana y C.ª» (1889-1902); «Sadurní y C.ª» (1902-04), y últimamente, «Alegre y Ferrer, S. en C.» y después «Alegre, Ferrer y Pi, S. en C.», que es el nombre de la razón social que actualmente tiene la industria que nos ocupa.

Después de los anteriores datos, que pueden dar, aunque ligera, una idea de la importante manufactura desde su iniciación hasta la época actual, describiremos la visita, para la cual, el día señalado, nos reunimos unos cincuenta asociados en nuestro domicilio social, y, desde allí, nos dirigimos a la fábrica. En dicho establecimiento fuimos recibidos por la Gerencia, representada por D. José M.ª Ferrer y Pi y el alto personal administrativo y técnico de la casa.

Después de los saludos de costumbre, en los cuales se cambiaron frases cordiales, alabándose los fines que la Asociación persigue, se dió principio a la visita, durante la cual, se nos dieron claras y bien detalladas explicaciones de cada una de las máquinas, su uso y aplicación.

Empezamos por la parte antigua, en donde están situados los batanes. Estos son del sistema «Saco Lowell», uno de los mejores, pues con su cargadora automática y tren regulador, permite que automáticamente, como indica su nombre, admita una cantidad constante de algodón en bruto que sale de la máquina en forma de tela y de grosor uniforme.

Seguidamente nos dirigimos a las secciones de cardas, manuares, mecheras *engrós*, intermedia y entrefina, siéndonos explicadas cada una de ellas y en particular la *engrós*, por ser de sistema moderno.

La sección de hilatura consta de 10.000 husos, dedicándose en su mayor parte a *retort* en números 28 para la fabricación de manteles y toallas.

Pasamos a la sección de devanado y doblado, así como a la de urdidores, con sus rodetes de hilos de varios colores, dispuestos convenientemente para ser arrollados al tambor que ha de pasar al telar.

La sección de tejidos consta de 320 telares entre plana, máquinas de tapones y «Jacquard». En la parte que la Dirección acentuó su interés es en la fabricación de los géneros rizo y mantelería, y ha sido tal la perfección que ha alcanzado, que en el año 1927 se le otorgó Diploma de honor y Medalla de oro en la Primera Exposición Hotelera, de Barcelona.

Al visitar los almacenes pudimos darnos cuenta de la gran variedad de géneros en toda clase de colores. El número de géneros que se fabrican es de ochenta. De ellos citaremos algunos : Alfombras, géneros blancos (llamados también curados), paños de cocina, pañales, Creppé, granito, adamascados, manteles, servilletas, toallas (éstas en variedad considerable), vánovas, albornoces, tapetes, sábanas, etc. Esta casa, que ya de antiguo goza de merecido renombre por sus tejidos llamados *curados*, se dedica desde hace algunos años, como puede verse por lo que precede, a la confección de géneros llamados vulgarmente *muestras*, por medio de las maquinillas de tapones y las de «Jacquard», tejidos en los cuales ha conseguido acrecentar su crédito y en los que pone preferentísima atención.

Es de importancia mencionar que el departamento de blanqueo y colorantes está en muy buenas condiciones. El Sr. Ferrer nos hizo una descripción detallada de las máquinas y aparatos, su funcionamiento y procedimientos de que se valen para la obtención de la solidez de los colores, ya que es uno de los principales factores que intervienen en tal industria.

Al terminar la visita dimos las gracias al Sr. Gerente D. Pablo Alegre y Batet, por las atenciones recibidas, haciendo extensivo nuestro agradecimiento a la Sociedad que tan amablemente nos proporcionó tan grata visita.

El Sr. Alegre nos contestó que era para él un honor el recibirnos en su fábrica; elogió la labor de la Asociación y dijo que estaba dispuesto siempre a favor de toda iniciativa que tendiera a elevar el nivel de la cultura, añadiendo que esta clase de visitas contribuyen a la adquisición de conocimientos de innegable utilidad.

CONFERENCIES

AMB els títols respectius de *Breus assatjos de cultura*, *Guia de la cultura* i *Valor i finalitat de la cultura*, els dies 11, 16 i 23 del passat mes de gener, va dissertar a l'Ateneu, el distingit publicista D. Amador Revilla.

Abastament conegut és a la nostra vila el senyor conferenciant per haver ocupat ja, en altres ocasions, la tribuna d'aquella casa, així és que el saló d'actes de l'Ateneu va emplenar-se per tal d'escoltar-lo en els tres actes que hem esmentat.

Els temes anunciats va tractar-los el conferenciant amb una altesa de mires plausible, devent remarcar la manera brillant amb que foren exposats i la profunditat dels conceptes emesos.

Foren l'evocació constant a la tolerància mutua, a la Veritat, al Bé, a la

Bellesa i a la Justícia i tendeixen totes tres conferències a l'enaltiment de l'home com a tal.

Fan nèixer l'afany d'instruir-nos, d'enlairar-nos espiritualment, superant-nos per a encalçar tot el bé que sigui possible.

Són temes que constantment tindrien de divulgar-se com cosa essencial per a la nostra vida si volem que les relacions entre els homes es desenrotllin en un ambient de cordialitat per diferents que siguin les nostres idees.

Van per encarrilar la gent cap a un camí al fi del qual es borrin les desigualtats socials i són una crida als homes de totes les creences i de tots els estaments per a que el tan repetit mot de *fraternitat*, no sigui una paraula buida.

Un elogi sincer mereix el conferenciant pel seu treball, que nosaltres des d'aquestes columnes li adrecem, a la vegada que li agraïm els mots encomiàstics que va dedicar a l'Ateneu de Vilanova i Geltrú, en obrir el cicle dels actes esmentats, mots que vinguts d'una veu autoritzada com la del senyor Revilla, en afers de cultura, honoren aquella societat.

A continuació publiquem els temes que el conferenciant va glossar en la segona conferència, ja que els considerem que poden estimular l'interès de qui els lleigeixi envers la pràctica dels consells que en els mateixos hi són posats.

1. En primer lloc, ha de llegir-se cada dia, per espai de deu minuts, al menys, un mateix llibre. Aquest llibre haurà d'ésser famós entre els famosos. Un llibre que tingui tants anys, com fama tingui.

2. Llegiu tantes vides de homes cèlebres com sigui possible.

3. Passar els ulls sobre les revistes il·lustrades.

4. Apreciar en més, els diaris que insereixen crítiques de llibres publicats.

5. Distingir els escrits que ens parlen, tractant-nos com homes dels que ens parlen, tractant-nos com obrers.

6. Escoltar música les més vegades que ens sigui possible.

7. Llegir de quan en quan poesies curtes.

8. No parlar del que no sentim, fent veure que ens interessa.

9. Preguntar coses i respondre a les preguntes.

10. Callar molt i escoltar sempre.

11. No deixeu d'ésser polítics, perquè és una obligació ésser-ho.

12. Tenir cura de posar al davant dels partits polítics homes que gaudeixin fama d'ésser virtuosos.

13. La disciplina dels partits polítics, generalment amaga la immoralitat dels mateixos.

14. Interessar-se en la política internacional.

15. Complir les lleis escrupolosament, protesteu, però, dignament de les que us perjudiquin.

16. Respecteu el bon funcionari del govern, que si és bo, tindreu una joia perquè serà la mateixa justícia, amb la qual tots els homes de bona voluntat, hi estan segurs i els hi plau viure-hi.

17. En lo social, cerqueu la solidaritat del major nombre, no, però, per a combatre contra el capital, sinó per exigir del govern lleis que emparin el treball, el salari i la vellesa del laborista.

18. En lo religiós sigueu respectuosos, no permeteu, però, que es barregin en la política, ni en els negocis del món, sinó que guardin els seus límits dins de la funció que els hi correspon, per a consolar els esperits que ho necessitin.

19. Procureu que la infantesa tingui recreus, perquè sinó els cercarà al seu caprici i es tornarà esquerpa.

20. Inclineu als nens a l'estudi, que és la millor fortuna que és pot heretar.

21. Doneu empar a la dona, perquè la seva pròpia debilitat la converteix en dolenta si es veu abandonada.

22. Feu tantes excursions com pogueu.

23. Tingueu relacions i amistat amb els fills d'altres pobles, perquè dels forans plauen més les novetats, i les amistats duren més si són absents.

24. Escriviu lletres d'amistat i us sentireu acompanyats i acompanyareu als altres.

25. Sacrifiqueu l'amistat a la justícia, perquè no hi ha res que perjudiqui tant al món humà com les injustícies que es cometen.

LA III EXPOSICIO D'ART DEL PENEDES

AMB motiu de la magna manifestació d'art i de cultura que enguany ha de tenir lloc a la nostra vila, la vida normal d'aquesta ha experimentat una acceleració en el ritme de les seves pulsacions.

Ens plau tanmateix. Calia que impulsada per una causa ardida i digna, es deixondís de la seva actitud gairebé estàtica, diríem més aviat somnolent, en la que estava postrada, d'ençà que les seves activitats espirituals havien restat fortament colpides per fallides en altres aspectes de la seva anterior vigoria.

No hi ha pas dubte que en la vida dels pobles, la plenitud material té, com en la vida dels individus, una marcada influència en la seva personalitat integral.

La ciutat floreixent, rica, ben nodrida, la ciutat que pot ufanar-se amb la contemplació de la seva beutat o amb el gaudi de la seva glòria, és més apta per bategar a l'unison de tots els neguits de l'època, que no pas la que ha de limitar-se a vegetar i a veure transcòrrer els anys en mig de la monotonia d'una existència grisa on no pot haver-hi cap floració exuberant, perquè la terra no és prou esponerosa ni assaonada.

I Vilanova, hem de reconèixer-ho així encara que fent-ho amb la natural recança, ha travessat un període de migradesa, en tots els ordres de la seva activitat, originat, a no dubtar-ho, per la seva minsa potencialitat econòmica i comercial.

La nostra vila, a nosaltres mateixos ens ha fet sempre l'efecte d'una senyorassa vinguda a menys, que sap conservar una altívola dignitat senyoril, malgrat i no ésser sinó un reflexe d'un esplendorós passat.

Guarda en el seu sí, en mig de les fàbriques i dels tallers, en mig de les cases modestes i dels nous barris que semblen una incipient manifestació de la tendència a engrandir en forma modernista la vila típicament vilanovina, tot un caràcter, tota una fesomia pròpia, que si no té la respectabilitat arqueològica de les coses seculars, té evidentment l'atractiu i el prestigi que mereixen els éssers que fa poc — dies en el comptar del temps infinit — alentaven vigorosament i palpitaven a l'impuls d'una ànima que té prou fortitud i prou empenta per segellar, amb la seva emprempta pròpia, pels anys dels anys, un període de la història d'un poble.

Vilanova, que havia començat a obrir-se camí com a poble pròsper, a l'època en que Carles III autoritzà el comerç dels nostres ports amb les Amèriques, època que presidí la naixença de la clàssica indústria dels boters; que el segle passat va veure acrèixer paulatinament la seva puixança industrial amb l'establiment d'importants fàbriques de filats i de teixits de cotó; que el darrer quart del segle XIX es convertí en una de les ciutats capdavanteres del progrés, amb la construcció del ferrocarril, aturà tot d'una la seva empenta.

Successius malastres originaren la desaparició d'alguna d'aquelles fàbriques, l'esgotament o la minva quan menys, de moltes quantioses fortunes procedents de l'Amèrica, i com a natural conseqüència, la forçosa limitació del tràfec comercial.

La crisi fabril, aguditzada per la guerra de Cuba, vingué a donar el cop de gràcia, que anul·là gairebé en absolut, la labor feta durant una centúria.

Ja tenim convertit el nostre poble en una famíla decandida que viu amb les deixalles d'una pretèrita riquesa, car si bé restaven en peu la fàbrica Pirelli, fundada a les primeries del segle present i les altres importants fàbriques de teixits, en canvi la minva de la indústria dels boters i dels calafats i llurs accessòries, i l'extinció—materialment parlant—de moltes cases senyorials, portà aparellada la desaparició d'aquella menestralia benestant i d'aquella aristocràcia pletòriques de vigoria i de mobilitat, que sabien fer compartir dins les seves activitats i entusiasmes, la més bulliciosa alegria dels famosos Carnavals de Vilanova, i la més severa austeritat de les solemnes reunions a la institució balagueriana al costat de l'enyorat fundador il·lustre.

L'època de que parlem, que culmina, al nostre entendre, en la Exposició de l'any 82 i fineix gairebé definitivament en el Congrès d'Ateneus de l'any 1912, és a hores d'ara un record recent, que dóna lloc a doloroses consideracions, si la comparem amb la present.

No cal, ens sembla, esmentar que durant la guerra europea esdevingué una mena de renaixença del petit comerç i la petita indústria especialment, car no ignora ningú que amb motiu d'aquella conflagració tingué lloc en tot el país una hipertrofia de l'Economia, del desinflament de la qual encara en patim avui les conseqüències.

D'ençà de la data del Congrès d'Ateneus, no s'ha celebrat a Vilanova cap manifestació cívica de importància, que posés com adès de relleu, el nom del nostre poble, si exceptuem la Fira del Llibre, efectuada l'any passat, i que certament va saber remoure el sòl estratificat de la cultura local.

I és que, com dèiem abans de començar aquesta breu recensió històrica que venim de fer, rarament una ciutat dóna senyals de vida espiritual, quan porta una existència material escassa.

Cal ésser clars del tot.

Fa temps, anem portant una llei de viure, que es redueix a allò quotidià. Nosaltres mateixos, els vilanovins, que no sabem perdre de vista l'àngel del campanar, ens passem els dies maldant contra l'ensopiment i la monotonia del poble. Ens hem tornat uns trumfos manejant la ironia en les comparances de la nostra vila amb tots els llocs comuns que s'empren per designar la blanesa.

Sortosament, joves i vells, enyorem, quan fa quatre dies que som a fora, el ressó de l'*Ave Maria*, que la veu de bronze de la *Lluca* escampa pels aires, amb un to de simbòlic patriarca, mig alegre, mig solemnial.

Notem l'absència de la placidesa de la Rambla, com la d'un tresor perdut.

Trobem a faltar una inefable companya, talment com si ens hagués deixat per sempre un ésser caríssim.

Ah, aquest embruixament del blau del nostre cel, aquesta fatilleria que exerxeixen damunt nosaltres, la bellesa de la nostra platja i la visió canviant i rica, ara fulgurant, ara malenconiosa de la terra penedesenca—terra femenina i sensual—que ens envolta!

Aquest sentiment pregon de tots els vilanovins, ve a ésser el substitutiu de la solidaritat.

S'ens fa ben albiradora tanmateix, la possibilitat de que essent quatre, fòssim de quatre parers distints, però ens atrevim a afirmar que amb la unanimitat més encisadora coincidiríem tots quatre, així que hom parlés del nostre poble.

Qui doncs, dubtaria de cooperar a l'èxit d'un certamen que com aquesta III Exposició d'Art del Penedès, té entre els seus objectius cabdals, el de treure a lluir aquesta ànima estimada, l'amor a la qual ens agermana a tots?

En efecte, tot just iniciades les gestions prèvies pel Comitè Directiu, es fa patent el daler dels vilanovins, de tots els estaments, a aportar el seu esforç en els treballs d'organització del Certamen.

Cal que tots i cada hú, animats per un afany de superació, fem convergir les nostres energies vers la consecució d'un èxit quan menys digne.

Es una avinentesa que s'ens presenta, per deixar ben palès que dintre el renaixement cultural de la nostra terra, la nostra labor no és pas insignificant.

S'imposa també la necessitat absoluta que deixant apart l'afany de localisme, en que podríem caure tot naturalment, sapiguem convertir la nostra vila en el marc adequat de tota la riquesa artística i cultural del Peneès, tal com han reeixit a fer-ho els nostres amics de Vilafranca i del Vendrell. La labor ha d'ésser presidida per un ample esperit que cerqui i aculli amorosament totes les monjoies més preades de la herència dels penedesencs.

Hem de fer tot el que sigui possible, perquè la data de la celebració de la III Exposició d'Art del Penedès, inauguri esplendorosament una intensa era de vibracions, que tanqui per sempre un parèntesi ple de grisalla i de silenci.

El BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ D'ALUMNES OBRERS DE L'ESCOLA INDUSTRIAL, amatent sempre a tot el que signifiqui cultura, s'adhereix incondicionalment als organitzadors del Certamen de que parlem, i com a prova del seu interès envers aquest, a partir del present número obre una Secció exclusivament destinada a tot quant a ell es refereixi.

L'ACTITUD COMPRENSIVA

AMB la III Exposició d'Art propera, haurem marcat el primer semicercle d'una espiral ideal Penedès enllà i haurem reafegit espiritualment tres trossos de la nostra àmfora comarcal. Serà, per tant, hora de pensar a proïsar la nostra obra i assegurar-ne la continuïtat amb quelcom més que mots corprenedorament afectuosos i àpats enganyadorament apoteòsics. Caldrà altrament, superar la competició interlocal que subsconscientment ha informat les dues manifestacions precedents. S'ha anat al Vendrell, per exemple, a comprovar si el certamen era més reeixit que el primerament celebrat i, segurament, s'anirà a Vilanova amb un daler idèntic. Que siguin aquests els mòbils reals de les multituds de cada vila, no ha de venir-nos de nou; però els qui volen ésser a l'avantguarda d'aquest moviment de relligament que, per entendre'ns, anomenaren *penedesisme*, no poden invocar una tal finalitat. Aquests,

almenys, han d'acudir-hi amb un afany de comprensió; una curiositat folklòrica fóra ridícula.

Aquest afany costa de provocar. Quotidianament és reclamada la nostra atenció per una diversitat d'assumptes de major o menor interès que exigeixen de nosaltres una posició categòrica. Segons les activitats i les ambicions de cadascú, el nombre de qüestions plantejades és multiplicat o aquestes són de més volada; tanmateix la mecànica del gest és idèntica—les proporcions salvades. Sovint un complex passional crea una suspicàcia ambient que predisposa a l'isolament. A un isolament, a la llarga, efectiu. I sorgeix l'home que *no està per raons*, l'esquerp, l'incomprensiu.

En art, en política, en qualsevol disciplina humana, trobem l'home que, amb una lleugeresa imperdonable, es desentén dels postulats de les altres escoles, dels altres nuclis, de l'adversari : *no vol saber-ne res.* Es reclou tossudament dintre una torre de vori sense finestres. Vulgui o no, aquesta llei d'homes pudén a resclosit.

Entre l'incomprensiu i el comprensiu, hi ha un Himalaia que els distancia. Nosaltres ens quedem a fi de comptes, amb el darrer. Ens sembla més noble, més humà, més escaient voler informar-se, adalerar-se per compendre allò que, de bon antuvi, se'ns presenta poc entenedor, que no pas desoir, *fer el sord.*

Els nostres amics de Vilanova que tantes proves ens han donat d'aquet interès per les coses extra-locals (revista *Penedès*, Exposicions d'art), voldran, ben segur, donar-nos ocasió de correspondre-hi. Per això ens plau de fer ara aquesta invocació a la comprensió—comprensió en tots els ordres—que, ben mirat, és tant com propugnar una aristocratització de l'esperit.

L'actitud comprensiva és, altrament, el mitjà que pot fer eficient, al Penedès i arreu, la unitat.

(De la *Gaseta de Vilafranca*)

A continuació transcrivim els comentaris que, fens-se ressó de la propera III Exposició d'Art del Penedès, han publicat alguns periòdics penedesencs, entre ells el *Diario de Villanueva y Geltrú*, *Democracia* i *La Defensa* de la nostra vila.

De «Quaderns» d'*Acció*, de Vilafranca :

«...Vilanova té un peu a la mar movedissa arrissada per tota mena de corrents foranes, i un peu sobre la terra ferma, dura i xuclada, crostons assecats del Penedès on unes palmes esquifides es posen sobre la seva ascèsi geològica. Vilanova té uns artistes que li han portat totes les meravelles de l'art modern, i té unes cases i unes famílies que li guarden encara les xaruges belleses del temps passat que encara es fan mirar. Vilanova, com cap més població del Penedès, pot presentar-se amb més coses velles i amb més coses noves, pot presentar-se amb tres segles al damunt d'una gran opulència i bellesa.»

Del *Diario de Villanueva y Geltrú* :

«...Delineado a grandes trazos el plan de la futura Exposición Comarcal, que bien puede abarcar amplios horizontes, los elementos organizadores de la misma, señores J. Galcerán, A. Torrents y A. Castells, recabaron de los reunidos el máximo esfuerzo y desinteresada cooperación para el logro evidente de lo que Villanueva y Geltrú anhela y merece por su notable historia y rica aportación, que puede resultar valiosísima e interesante, haciendo resaltar que se trata de una obra eminentemente popular y mancomunada, en que precisa la mutua cordialidad e inteligencia de todas las fuerzas vitales de la localidad.»

De *La Punta*, de Sitges :

«...S'ha reunit a Vilanova la Comissió nomenada per a portar a cap la III Exposició penedesenca, començant amb tot entusiasme els treballs d'organització, per a que sigui una digna continuació de les celebrades a les poblacions germanes Vilafranca i Vendrell.

No dubtem que, donades les rellevants qualitats de la Comissió, en la que figuren personalitats de gran cultura i ver amor a la comarca penedesenca, la Exposició serà verament interessant.

Creiem que els pobles veïns, especialment la vila de Sitges, hi contribuirà amb perfecta cooperació, particularment tots els nostres artistes.»

De *La Defensa* :

«...I no pot ésser d'altra manera perquè no és obra de tendència, és una obra de tots; obra d'artistes, obra de literats, de cultura en tots els caires, obra en la qual la beneficència i el mutualisme – que tothom agermana i estima – hi pot fer un paper lluït amb les seves dades i aportacions històriques més significades; obra d'art religiós on hi podrem admirar lo més escaient, lo més nostre; obra de vilanovisme pur; obra de confraternització en la qual no hi ha ni alts ni baixos, ni més intel·lectuals ni menys capacitats; obra en la qual tots hi aportarem lo molt o poc que tinguem per tal de fer una obra vilanovina i penedesenca a l'hora.

Es per això que l'inici i el desenrotllament i el complement ha de donar els seus fruits falaguers i ben productius.»

De *Democracia* :

«Convocada per la Comissió iniciadora de la III Exposició d'Art del Penedès, es celebrà a l'Ateneu d'aquesta vila una reunió a la qual varen ésser convidades totes les societats de Vilanova, demés de nombroses personalitats que s'interessen per la vida cultural del nostre poble.

Els rennits canviaren impressions a l'objecte d'organitzar aquesta manifestació artística, que no dubtem serà digna pariona de les celebrades a Vilafranca i Vendrell.

Per l'entusiasme dels reunits i la competència dels iniciadors, creiem que l'èxit està assegurat i estem convençuts que col·laboraran al mateix tots els vilanovins sense distinció, deixant una vegada més sentada la fama de població culta de que justament gaudeix la nostra vila.

Democracia ofereix les seves planes als organitzadors i, com sempre, està disposada a contribuir amb tot l'entusiasme i desinterès al millor èxit d'aquesta noble iniciativa.»

ACTES CULTURALS

UNA de les conferències del present curs, organitzades per la nostra Associació, fou la que tingué lloc a l'Orfeó Vilanoví, la nit del 26 de novembre de 1928, en la que ocupà la tribuna el director de la *Fundació Bernat Metge*, senyor D. Joan Estelrich.

El president de l'Associació, senyor Castells, feu la presentació del conferenciant, fent-ne l'elogi i remarcant la tasca que ve duent a terme en bé de la cultura.

El tema de la conferència, segons convocatòria per a la celebració de l'acte, era *El poble i el novell humanisme*, però en començar el senyor Estelrich la seva dissertació, digué que al tema li donaria, per ésser-li més escaient, el títol de *Cultura i Democràcia*.

Recordà, després, el senyor Estelrich, la conferència que va donar anteriorment a la societat La Unió Vilanovesa, i feu al·lusió a la conversa amical que després de la seva dissertació es va promoure, en la que es va tractar de les relacions entre els intel·lectuals i el poble. Digué llavors, sintetitzant el seu parer, que en un camp al menys havien de trobar-se, indiscutiblement, els intel·lectuals i els obrers : en el de la justícia.

En la present conferència li plauria endinsar-se un xic més en la qüestió, basant, la seva dissertació, en l'examen de l'antagonisme que s'observa entre els intel·lectuals i el poble, entre democràcia i humanisme.

Digué, com a conclusió del que precedeix, que cal que l'objecte de l'humanisme ja no sigui el de formar directors, sinó el de fer homes integrals. Que tothom tingui participació en el gaudi i la passió de la cultura.

Es així com sent, amb els més joves esperits de la nova Europa, l'apropament de Humanitats i Poble.

Esmentà, després, dient que hi havia trobat una simptomàtica coincidència, lectures i comentaris d'obres recents sobre doctrines polítiques.

I com a segona part de la conferència, feu observar el descrèdit en que havia caigut, des de fa una trentena d'anys, la idea democràtica. Pensadors i polítics s'han esmerçat a combatre-la. Hi ha hagut fúria contra l'Estat de dret.

Conseqüència d'aquesta fúria, són els mals que patim en els països meridionals, mals als que hi ha que afegir-hi el desori i el caos que ens ha portat la post guerra.

Li plau, però, de constatar a la consciència de la nova joventut europea, de la que dintre deu o vint anys tindrà les regnes del Poder públic, un retorn a la democràcia com a única forma jurídica de l'Estat. Creu en el renaixament del principi que només la democràcia pot garantir el predomini del Dret i de la Jnstícia. Fóra lamentable que en el moment decisiu, el nostre poble es trobés en discòrdia interna, com també que es trobés en discòrdia amb la consciència europea.

Espera i creu que, el nostre poble, per la seva realitat social, les seves capacitats i les seves possibilitats, triomfarà com a democràcia o no triomfarà.

Adverteix seguidament, que aquesta nova idea democràtica, rectifica en certa manera, com a to, com a consciència, l'esperit i els dogmes de la idea vella. Es tracta de fer obra constructiva.

Per a donar pas a la nova idea, no basten certament les disposicions més generoses. Cal posseir un sistema de coherents principis, disciplinar idees, triar els procediments.

Això, en política, és els fonaments, és la norma, però no la finalitat.

Feu algunes consideracions sobre política, dient que fer política és crear fets, produir història. Fer política és essencialment acció. En política no cal solament situar-nos, cal també realitzar algun gest contundent. Una doctrina política no és dogma, sinó mètode només. Que no és una imposició, filla d'abstraccions, contrariadora de la vida pública, sinó una conducta per a regir aquesta vida pública, per a conduir-la, donar-li consciència, significació i objectius. La doctrina política ha d'ésser l'instrument per a finalitats concretes, humanes, socials.

Comdemnà la intromissió de tota mística en política, tant de dreta com d'esquerra. La mística en política és perillosa; produeix greus transtorns sempre.

Hem de tenir tothora present, va advertir, la màxima evangèlica que no sols de pa viu l'home. Com preguntant digué que no hem pas de voler que les

democràcies modernes aspirin com a suprema ambició, el mecanitzar-se cada dia més.

Alguns socialistes també s'han fet aquesta pregunta, pensant que la tendència imperant fins avui vindria a ofegar la vida de l'esperit. No han sabut renunciar a la possessió d'una ànima, ni que sols fos mortal. Han cregut que les democràcies, per comptes d'apagar els estels, més aviat havien de fer créixer el nostre potencial d'espiritualitat. I en voler retolar la nova tendència no han trobat altre nom que el de : Humanisme, que posa en contacte íntim intel·lectuals i democràcia.

I després d'algunes consideracions sobre el nou esperit—exigent i modern—de la nostra cultura, en la que es remarca un veritable progrés, el conferenciant digué, en acabar, que hem d'estar de cara al món amb mires a la nostra expansió espiritual.

Llargs aplaudiments que li tributà la nombrcsa concurrència, foren el coronament a l'acte ressenyat.

* * *

PER a donar una de les conferències organitzades per al present curs, la secció de Sociologia de l'Ateneu va convidar al poeta don Ramón Vinyes, qui, el dia 2 de desembre de l'any 1928, va ocupar la tribuna d'aquell centre docent i va dissertar sobre el tema *El Teatre Modern*.

Feu la presentació del conferenciant el soci d'aquella Secció, senyor Ricard Mestre, elogiant la tasca literària que el conferenciant realitza, i anunciant els propòsits que té l'agrupació, que són els de fer desfilar per aquella casa diversos conferenciants que tractaran temes de remarcable interès, d'acord amb l'objectiu de la Secció esmentada.

La conferència fou la primera de la sèrie en projecte, assistint-hi nombrosa concurrència, davant la qual, el senyor Vinyes llegí un documentat treball, en el que s'hi exposen atinadíssimes consideracions sobre el teatre, analitzant la seva història des dels seus començos, i en el que s'hi fan encertades observacions respecte l'obra d'educació social que el teatre modern podria desenrotllar per a

MAS & ROCA

CAMISERIA CORBATERIA
MITGERIA · GÉNERES DE PUNT

MAS I ROCA

CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, PORTAFERRISSA, 26 Telèfon 17642

16, FONTANELLA, 16 Telèfon 12211

BARCELONA

que arribés a interessar el públic, al qual se li serveixen produccions que desvien i fins perverteixen el seu gust en perjudici de l'art i de la cultura en general.

El conferenciant fou molt aplaudit en finalitzar la seva lectura, i acabada la conferència es promogué entre nombrosos concurrents i el dissertant una animada i amical conversa sobre cultura, que vingué a ésser com una segona part de l'acte, molt profitosa per l'alliçonament que reportà i pel seguit de comentaris que en el transcurs de la mateixa varen fer-se.

DE LA NOSTRA ESCOLA

COMENÇAR...

... una nova Secció en el BUTLLETÍ, com en qualsevol altra publicació és relativament de bon fer, mes ja resulta ésser més difícil i quelcom pesat, per als qui, com nosaltres, la ploma no corre amb facilitat, la continuació de la mateixa, quan aquesta, per raó de necessitats sentides, té el caire de permanent.

Podria servir aquest petit prefaci, si més no, per dispensar l'arriscament que representa acceptar la responsabilitat de la nostra tasca; mes també ho considerem com un deure, al constatar malauradament la manca d'interès envers la nostra preada Escola Industrial i tots els problemes que amb ella tenen relació, que són de prou importància per Vilanova i la seva joventut, per merèixer, quan menys, un poc més d'atenció dels aimants de les nostres institucions.

Ben lluny del pensament creure ni per un sol moment, que aquest modest esforç faci, ni a la curta, ni a la llarga, desvetllar l'entusiasme per ço que només recordem quan un foraster visita la nostra vila; ja ens donaríem per molt satisfets contribuir a que dins la nostra Associació, nascuda a l'escalf de l'Escola i on aquesta té tans bons amics, es reaccionés contra l'ambient pessimista que domina, si tenim en compte el dalit de nova vida que en les seves classes es respira i aquest estol de gent novella que segueix les petjades dels que en un jorn de grata memòria fundaren l'Associació d'Alumnes Obrers.

Considerem per part nostra que en el dia de avui, passades doloroses circumstàncies que força ens dolgueren, el divorci amb l'Escola no és altra cosa que producte del desconeixement de la tasca que en la mateixa es desenrotlla. Per ésser volguda una institució, és precís conèixer-la, pendre contacte amb ella, sentir els seus neguits, el batecs de la seva vida, fruir en els jorns de goig i neguitejar-se en els d'amargor, que de tot es troba en aquest món; solament llavors els homes, de per sí poc humans, es desvetllen per a contribuir al seu engrandiment, que gairebé per qüestió d'interessos mantes vegades és el d'ells mateixos.

Mes aquí sembla que aquesta materia no la tenim per res en compte. Vilanova, la joventut de la qual n'ha tret en tots temps molt de profit, no pensa ni tan sols per egoisme el que com ells podrien treure'n els que segueixen, i ja que som en aquest extrem tan generosos o potser imprevisors, posarem la nostra voluntat en conseguir que quants actes tinguin relació de lluny o de prop amb la

nostra Escola, arribin a coneixement dels qui, com nosaltres, encara que sigui en forma potencial, senten la seva imprescindible necessitat per Vilanova i no podem nosaltres afirmar, mes tampoc negar, que amb el comú esforç siguin molt prop altre volta els temps brillants de la nostra petita universitat industrial.

UN EX ALUMNE

La Junta Directiva de l'Associació d'Alumnes Obrers, amb molt bon encert, acordà, en una de les seves darreres reunions, la constitució d'una Comissió Escolar que representi la mateixa entre els alumnes de l'ensenyament de nit de l'Escola Industrial. Aquesta Comissió està constituida pels joves i entusiastes alumnes obrers:

Jaume Boix Farrás, Salvador Soler Llambrich, Miquel Bernia Susagna, Lluis Ferret Olivella, Manuel Tenés Peñafiel, Didac Gálvez Farrás, Antoni Garí Cucurrella i Daniel Martí Bruna.

Poden adreçar-se a dita Comissió tots els alumnes de les classes de nit de l'Escola, que vulguin inscriure's com a socis de l'Associació, per participar en la sèrie d'actes que la mateixa organitza i que seran oportunament posats de manifest en aquesta Secció.

– Dóna coratge realment, la volada que altra vegada ha emprés l'Associació entre els avui dia alumnes obrers; hem de fer constar la nostra satisfacció pel gran nombre de nous socis que constantment s'inscriuen en la mateixa. Saludem a: Lluis Ferret, Josep Grifoll, Ferrán Hernández, Josep Roig, Benet Carbó, Rafel Alsina, Pere Menéndez, Manuel Pallarés, Pere Ortega, Josep M.ª Rosselló, Antoni Granda, Jesús Cebriá, Fèlix Massó, Josep Calaf, Manuel Tenés, Jaume Almirall, Marius Margalet, Antoni Coll, Manuel Aubalat, Francesc Papiol, Jaume Vila, Angel Bernia, Manuel Giralt, Josep Méndez, Lluis Soler, Antoni Mallen i Rafel Martín.

– Està en curs de preparació l'organització d'unes excursions-visites a la propera Exposició Internacional de Barcelona.

L'Associació, fent honor a tan gran Certamen, posarà tot el seu interès en conseguir el màxim de profit de les dites excursions i a tal fi gestiona la col·laboració del distingit professorat de la nostra Escola, a l'ensems que la preparació de conferències per persones de reconeguda autoritat dins l'esmentada Exposició.

A l'efecte de conèixer exactament el nombre d'alumnes obrers que voldran pendre part a les mateixes, s'ha cursat als socis interessats una circular de la que reproduïm els següents detalls:

«Esta Junta Directiva, deseosa de que al dedicar estas visitas a todos los socios en general, pero principalmente a los jóvenes alumnos obreros que forman en sus filas, no resulte gravoso para los mismos, hará las oportunas gestiones para llegar a la confección de un presupuesto de gastos verdaderamente mínimo.

Además, con ayuda de la Comisión de Organización Escolar nombrada al efecto, empezará seguidamente la recaudación de cuotas semanales de 0'50 ptas., como medio de dar las máximas facilidades a todos los actuales alumnos obreros; pero para tener derecho a ello y la mejor organización colectiva, es preciso formalizar la inscripción en el adjunto talón, que permitirá una vez conocido el número total de inscritos, determinar exactamente el coste y fijar los días de excursión.

No duda esta Asociación que sus esfuerzos serán correspondidos como mejor agradecerá, es decir, figurando en su lista de socios, prestando su apoyo a la obra múltiple que desarrolla y siendo los entusiastas continuadores de los que en fecha ya lejana, en estas mismas aulas, con su amor extraordinario a la cultura, iniciaron la que es hoy en día la Asociación de Alumnos Obreros de la Escuela Industrial.»

D'on es desprén que amb el fi de facilitar l'assistència al major nombre possible d'alumnes obrers, començarà seguidament la cotització de petites quantitats semanals, per ço que està facultada la Comissió Escolar ja esmentada.

– Aprofitem la present oportunitat per agrair l'esforç del digne professorat, a l'ensems que ens dol com tots els anys, la manca de constància de bell principi, d'uns quants dels nostres companys en l'acabament d'un curs.

Mes també, per altra part, constatem el compacte estol d'alumnes que demostren constantment llur ferma voluntat en prosseguir els estudis, freturosos de futures ampliacions necessàries per assolir el màxim de resultat.

– La manca d'espai no permet l'ampliació extensa d'aquestes notes, mes amb la reconeguda benevolença del Director del nostre BUTLLETÍ, demanem la col·laboració de tots els consocis i interessats en qüestions d'ensenyament i que considerin precís aquest intercanvi de notícies, idees, comentaris, etc.

NOTICIARI

IDEA PLAUSIBLE

Es d'alabar l'iniciativa de l'Orfeó Vilanoví, de celebrar una Exposició de pintura, a fi de donar a conèixer a elements de la localitat, i per a que el públic pugui apreciar el fruit dels estudis realitzats pels novells artistes.

Aquesta iniciativa té per objecte, demés, de veure si entre els expositors sorgiràn revelacions per a poder figurar en la III Exposició d'Art del Penedès, que ha de tenir lloc a la nostra vila.

ELS NOSTRES PINTORS

Des del 1 al 24 del mes en curs i organitzada per la Secció d'Art del Centre de Lectura de Reus, s'ha celebrat a la ciutat esmentada una Exposició de Pintures del nostre compatrici i reputat pintor, Alexandre de Cabanyes, havent constituït, segons notícies, un veritable èxit per al distingit artista vilanoví, a qui adrecem la més sincera felicitació.

NOVA PUBLICACIÓ

Hem rebut el primer número del periòdic quinzenal *Joventut*, i corresponent a la salutació amical que adreça a tota la premsa vilatana, ens plau establir-hi el canvi desitjant-li llarga vida.

NECROLOGIQUES

Expressem la nostra més sincera condolença al senyor don Ignasi Rubio i Cambronero, Alcalde d'aquesta vila i benvolgut amic nostre, per la mort de la seva mare donya Carme Cambronero de Rubio, ocorreguda a Barcelona, on residia, el dia 11 del mes en curs.

Siguin un lenitiu al dol que afligeix a la família de la difunta, les presents ratlles, per mitjà de les quals testimoniem el nostre sentiment.

— Des d'aquestes columnes expressem la nostra sincera condolença, fent-la extensiva a la seva família, al nostre estimat amic i professor de l'Escola Industrial, senyor D. Santiago Crespo i Martínez, pel traspàs del seu fill Jaume, mort a la tendra edat d'onze mesos.

—Ha mort en aquesta vila donya Antònia Raventós i Juliachs, germana del Conserje de l'Ateneu i de la nostra Associació, D. Ricard Raventós, a qui trametem la nostra condolença, fent-la extensiva a la demés família de la difunta.

— Acompanyem al nostre benvolgut consoci Ramon Font i Rovira i a la seva família, en la pena que els afligeix, per la pèrdua de la seva mare donya Dolors Rovira i Mas.

— El nostre volgut consoci Esteve Martorell i Rull, passa per la pena de la pèrdua del seu fill Ramon, tendre infant de 18 mesos. Rebin el nostre condol.

— Des d'aquestes columnes testimoniem el nostre sentiment als estimats consocis Josep i Enric Almirall i Boés, per la mort de la seva germana Rosalia, fent-lo extensiu al volgut consoci Josep Coll, nebot polític de la finada, i a la demés família.

Impremta Econòmica, Col·legi 8 i 10. — Vilanova i Geltrú

GRAN SOMBRERERÍA

DE

J. PONSÁ

PRECIOS ECONÓMICOS

RONDA SAN ANTONIO, 59

(FRENTE TEATRO GOYA)

BARCELONA

TALLER DE REPARACIONES MECÁNICAS
Y DE AUTOMÓVILES

FORCADAPIÑANA

Instalaciones de bombas de todas
clases y motores de explosión

DOLLAR

Bombas rotativas para usos domésticos

Habana, 3 (Carretera de Tarragona) VILLANUEVA Y GELTRÚ

Talleres CABA

Agencia Oficial del

Lincoln Ford Fordson

AUTOS - CAMIONES - TRACTORES

Membrillo, 11 Teléfono 127

VILLANUEVA Y GELTRU

PERFECCIÓ ◆ RAPIDESA ◆ PREUS REDUITS

IMPREMTA ECONÒMICA

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 10 : VILANOVA I GELTRÚ

MAQUINARIA I TIPUS MODERNS

Confiteria i Pastisseria de

Joaquim Serras

Casa acreditada en tota mena de Dolços i Pastes. - Vins generosos. - Xampany de les millors marques.

ESPECIALITAT EN ELS ENCÁRRECS

Servei a domicili.

Rambla Principal, 91 : Tel. 1610

VILANOVA I GELTRÚ

SERENA

DENTISTA

Ex-Interno de la Escuela Odontológica de Madrid
y Facultad de Medicina de Barcelona.

NOTA DE PRECIOS

Extracciones sin dolor.	4	Pesetas
Empastes y tratamiento	10	»
Obturaciones de platino	20	»
Dentaduras completas de cauchú .	200	»
Dentaduras parciales, la pieza . .	15	»
Coronas de oro de 22K.	30	»
Puentes, la pieza	30	»

Consulta : Domingos y días festivos, de 9 a 1 y de 3 a 7.

San Gervasio, 68, pral. Villanueva y Geltrú

CALZADOS MINERVA, S. A.

VIA LAYETANA, 30

BARCELONA